

Službeni list SFRJ 34/1968., NN 52/71., 52/73., 54/74., 19/83., 59/96. i 71/14.

Napomena:

Objavljeno u Službenom listu SFRJ 34/1968.

Primjenjuje se u dijelu u kojem nije u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti na radu (»Narodne novine«, br. 71/14., 118/14. i 154/14.)

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU U POLJOPRIVREDI

I. OP E ODREDBE

lan 1.

Ovim pravilnikom propisuju se posebne mjere i normativi zaštite na radu osoba koje vrše poljoprivredne radove i posebne mjere i normativi zaštite na strojevima, sredstvima i ure ajima koji se koriste pri vršenju poljoprivrednih radova.

lan 2.

Na strojeve, sredstva i ure aje za rad u poljoprivredi primjenjuju se i op e mjere i normativi zaštite na radu propisani Pravilnikom o op im mjerama i normativima zaštite na radu na oru ima za rad i ure ajima (»Službeni list«, br. 18/67), ako ovim pravilnikom nije druk ije odre eno.

Na lokaciju i raspored i na projektiranje i gra enje poljoprivrednih objekata (strojarskih radionica, objekata za smještaj traktora, strojeva i poljoprivrednog alata, skladišta stajskog i mineralnog gnojiva, staja i dr.) primjenjuju se op e mjere i normativi propisani Pravilnikom o op im mjerama i normativima zaštite na radu za gra evinske objekte namijenjene za radne i pomo ne prostorije (»Službeni list«, br. 27/67).

lan 3.

Za vršenje poljoprivrednih radova sa sredstvima za njegu i zaštitu bilja, mogu se zapošljavati samo osobe stru no osposobljene za takve radove i upoznate sa uvjetima pod kojima se ti radovi vrše i opasnostima koje prijete pri tim radovima.

II. POSEBNE MJERE I NORMATIVI ZAŠTITE NA STROJEVIMA, SREDSTVIMA I URE AJIMA I PRI RADU U POLJOPRIVREDI

1. Zajedni ke mjere zaštite na strojevima i ure ajima

lan 4.

Na traktorima, samohodnim strojevima i drugim strojevima za rad i ure ajima, sjedište za voza a mora ispunjavati slijede e uvjete:

1) da osigurava takav položaj voza a da su mu pristupa ne sve komande i da mu omogu i nesmetan vidik na sve strane;

- 2) da zaštiti vozača od ispadanja na neravninama i pri naglom okretanju;
- 3) da omogućiti ugodan položaj tijela i da se može podesiti prema visini i tjelesnoj težini vozača;
- 4) da omogućiti lako i sigurno upravljanje komandama motora i traktora;
- 5) da ima uređaje za vršenje i vanjske sjedišta, koji isključuju nekontralirano pomicanje odnosno okretanje sjedišta;
- 6) da svojom konstrukcijom (tapeciranjem, ugradnjom opruga i amortizera) otklanja nepovoljno djelovanje potresa i udaraca do kojih dolazi pri radu i za vrijeme vožnje.

Ispred sjedišta mora biti podupirač za noge i stepenice za penjanje odnosno silaženje. Podupirač za noge treba da bude na onoj visini koja omogućiti ugodan položaj tijela vozača.

Ako je uz sjedište ili na blatobranu traktora ugrađeno još jedno sjedište, ono mora biti ugrađeno tako da onemogućuje ispadanje suvozača.

član 5.

Strojevi i uređaji na kojima je predviđeno radno mjesto za poslužioca, moraju imati podesno sjedište odnosno osigurano mjesto za stajanje sa koga se lako i bezopasno mogu vršiti poljoprivredni radovi.

Sjedište za poslužioca iz stava 1. ovog člana mora ispunjavati uvjete iz člana 4. stav. 1. tač. 2, 3. i 6. ovog pravilnika.

Mjesto za stajanje poslužioca iz stava 1. ovog člana mora biti postavljeno na vrstoj platformi sa hrapavom površinom i mora biti opremljeno zaštitnom prečkom (držačem) za pridržavanje poslužioca. Zaštitna prečka mora, po potrebi, potpuno obuhvatiti radno mjesto, ako je za odnosni stroj odnosno uređaj priklopan drugi stroj (sijalica, drljača, valjak i sl.).

Na strojevima i uređajima iz stava 1. ovog člana nije dopuštena vožnja drugih osoba, osim poslužioca.

član 6.

Na traktorima, traktorskim prikolicama i drugim samohodnim strojevima, moraju se, u skladu s postojećim propisima, postaviti signalni uređaji, uređaji za osvjetljavanje i kornice.

član 7.

Traktori, samohodni strojevi i drugi strojevi za rad i uređaji mogu se upotrebljavati samo ako su u tehnički ispravnom stanju. Pred početkom njihovih poljoprivrednih radova (sjetva, kosidba, žetva, vršaj) oni se moraju stručno pregledati.

Ispitivanje ispravnosti traktora, samohodnih strojeva i drugih strojeva za rad i uređaja (dnevni i periodični pregledi), kao i njihovo održavanje i smještaj (konzerviranje), vrši se na način utvrđen u općem aktu radne organizacije.

lan 8.

Ako se ispitivanje ispravnosti odnosno popravak motora traktora ili drugog stroja vrši u zatvorenoj prostoriji, moraju se primijeniti odgovarajuće zaštitne mjere, predviđene postojećim propisima za sprečavanje zagađivanja zraka i za sprečavanje prekomjerne buke.

lan 9.

Pri korištenju raznih vrsta pogonskih strojeva (elektromotor, benzinski motor i sl.) za pogon poljoprivrednih strojeva i uređaja (vršalica, sjekalica, stroj za pripremanje stočne hrane i dr.) primjenjuju se odgovarajuće zaštitne mjere za sigurnost osoba na radu, u skladu s odredbama pravilnika navedenog u članu 2. stav 1. ovog pravilnika.

Priključivanje električnih vodova elektromotora na električne vodove mogu vršiti samo za to stručno osposobljene osobe, i to pomoću odgovarajućih alata i naprava i uz prethodno poduzimanje odgovarajućih zaštitnih mjera (upotreba osobnih zaštitnih sredstava, zaštitno uzemljenje i sl.).

2. Traktor

lan 10.

Za vršenje poljoprivrednih radova pod nepovoljnim vremenskim, zemljišnim i reljefnim uvjetima (kiša, mraz, neravni teren i sl.), mora se koristiti traktor koji ima kabinu u kojoj je ugrađeno sjedište za vozača a eventualno i sjedište za pomoćnika vozača odnosno suvozača. Kabina mora ispunjavati slijedeće uvjete:

- 1) da bude izgrađena tako da osigura sigurnu zaštitu vozača u slučaju prevrtanja;
- 2) da štiti vozača od vremenskih nepogoda i prašine;
- 3) da bude izvedena tako da ne ometa normalno izvršavanje radnih operacija;
- 4) da omogućuje dobru vidljivost na sve strane, a posebno na priključno oruđe;
- 5) da sa obje strane ima vrata sa prozorima koji se mogu otvarati. Prozorska stakla moraju biti od sigurnosnog materijala koji omogućuje dobru vidljivost i u slučaju loma ne ugrožava vozača.

Traktor iz stava 1. ovog člana mora imati uređaj odnosno napravu za lako namještanje i skidanje kabine.

Traktor točkasti koji se koristi za rad pod nepovoljnim zemljišnim odnosno reljefnim uvjetima, mora imati zaštitni okvir, ako nema kabinu. Okvir treba da osigurava sigurnu zaštitu radnika u slučaju prevrtanja.

Traktor namijenjen za rad sa oruđima za zaštitu bilja mora imati hermetizirane zatvorenu kabinu, ako se za zaštitu bilja koriste kemijska sredstva (otrovi) navedena u Listi I koja je sastavni dio Zakona o proizvodnji i prometu otrova ("Službeni list", br. 16/65).

lan 11.

Konstrukcija traktora to kaša mora biti takva da omogu ava dodatno protuoptere enje (balast) prednjeg dijela traktora.

Konstrukcija kota a traktora iz stava 1. ovog lana mora biti takva da omogu ava montiranje dodatnih elemenata za neometano kretanje traktora po mekanom tlu (kandži za vožnju, rešetkastih kota a i sl.).

lan 12.

Kota i traktora moraju biti natkriveni dovoljno širokim vrstnim limom (blatobranom) koji spre ava upadanje voza a u prostor izme u kota a i trupa traktora.

Gusjenice traktora gusjeni ara moraju biti natkrivene vrstnim limom, i to najmanje uzduž kabine.

lan 13.

Na traktorima namijenjenim za poljoprivredni rad koji se vrši na terenu (padini) pod nagibom ve im od 20o, mora biti ugra en pokaziva kuta nagiba traktora. Na pokaziva u moraju biti obilježene ta ke dopuštenog nagiba i kriti kog nagiba (kut nagiba pod kojim se traktor prevr e).

lan 14.

Lako pristupa ni rotiraju i elementi traktora (remenice, remenje, lan anici, lanci, priklju no vratilo i sl.), moraju biti zašti eni odgovaraju im zaštitnim napravama, u skladu s odredbama Pravilnika o op im mjerama i normativima zaštite na radu na oru ima za rad i ure ajima.

lan 15.

Korisnici traktora moraju pribaviti tehni ku dokumentaciju i pridržavati se pismenih uputstava za rukovanje traktorima, koja sadrže naro ito podatke o:

- 1) nave oj dopuštenoj vu noj sili traktora;
- 2) najve em dopuštenom optere enju traktora koji vu e priklju ni stroja a istodobno daje pogonsku snagu odre enim mehanizmima na tom stroju;
- 3) kutu nagiba terena na kome se neoptere eni traktor može kretati bez opasnosti od prevrtanja;
- 4) kutu nagiba terena na kome se traktor sa priklju nim strojem može okretati (vršiti zaokret) bez opasnosti od prevrtanja.

Voza traktora dužan je pridržavati se uputstava za rukovanje traktorom iz stava 1. ovog lana, a naro ito uputstva u pogledu najve eg dopuštenog optere enja traktora.

lan 16.

Voza traktora (traktorist) za vrijeme vršenja poljoprivrednog rada mora biti snabdjeven odgovarajućim osobnim zaštitnim sredstvima odnosno osobnom zaštitnom opremom za zaštitu od hladnoće, prekomjernog izlaganja sunčevim zrakama, prašine, kemijskih materija štetnih po zdravlje, kao i za zaštitu od drugih nepovoljnih utjecaja na radu.

član 17.

Prije početka poljoprivrednih radova koji se vrše sa traktorom, voza traktora mora pregledati traktor i provjeriti njegovu ispravnost. Ako kvar na traktoru nastane u toku rada, rad se mora obustaviti dok se kvar ne otkloni.

Zabranjen je rad sa neispravnim traktorom.

član 18.

Motor traktora može puštati u pogon samo voza, ili pod njegovim nadzorom pomoćnik vozača.

Prije nego što pristupi puštanju u pogon motora traktora, vozač mora provjeriti da li se poluga mjenjača brzine nalazi u neutralnom položaju odnosno da li je pogon za vožnju na siguran način isključen.

član 19.

Dok je motor u pogonu zabranjeno je snabdijevanje traktora gorivom i mazivom, kao i rad na popravku traktora, osim reguliranja motora.

Prije nego što siđe sa traktora, vozač mora staviti polugu mjenjača brzine u neutralan položaj odnosno mora na siguran način isključiti spojnicu.

član 20.

Osobe pod utjecajem alkohola ne smiju upravljati traktorom niti se smiju voziti na traktoru odnosno prikolici.

Vozač traktora ne smije primiti na vožnju osobe koje su pod utjecajem alkohola.

3. Samohodni strojevi i drugi strojevi za rad i uređaji

član 21.

Radna mjesta vozača i poslužioca na samohodnim strojevima (kombajnima i sl.) moraju biti zaštićena nastrešnicama, kabinama ili drugim odgovarajućim zaklonima, radi zaštite od nepovoljnih atmosferskih utjecaja. Kabina mora ispunjavati uvjete predviđene u članu 10. ovog pravilnika.

član 22.

Mjesto na samohodnom stroju ili uređaju na kome se energija prenosi sa jednog mehaničkog sistema na drugi i mjesto na kome se vrši tehnološki proces u poljoprivrednoj proizvodnji, moraju biti zaštićeni pokretnim ili vrstnim zaštitnim napravama, zaštitnim napravama za

blokiranje, automatskim zaštitnim napravama, uređajima za daljinsko rukovanje i prenošenje materijala, kao i drugim odgovarajućim zaštitnim napravama.

Zaštitne naprave iz stava 1. ovog člana moraju ispunjavati uvjete propisane Pravilnikom o općim mjerama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad i uređajima.

Pokretne dijelove samohodnih i priključnih strojeva i uređaja koji se ne mogu mehanički zaštititi, treba obojiti uočajljivom bojom ili na njima istaknuti natpise koji upozoravaju na opasnost.

član 23.

Samohodni strojevi i drugi strojevi za rad i uređaji moraju imati ugrađene mehanizme za sigurno stavljanje izvan pogona onih dijelova koji su u pokretu.

član 24.

Ako je kardansko vratilo koje služi za pogon priključnih strojeva lako pristupačno po cijeloj dužini od priključka na vratilo motora traktora do mjesta spajanja sa priključnim strojem, mora biti sa svih strana, zajedno sa kardanskim zglobovima, zaštićeno štitičnikom odnosno oklopom.

član 25.

Ako postoji opasnost da radnik na svom radnom mjestu bude zahvaćen rotirajućim dijelovima stroja odnosno uređaja, takvi dijelovi moraju se zaštititi odnosno ograditi na podesan način do visine od 2 m od poda stajališta radnog mjesta.

član 26.

Oštri alati (sjekači, noževi i sl.) na samohodnim i priključnim strojevima moraju biti za vrijeme mirovanja i u toku transporta zaštićeni tako da ne predstavljaju opasnost za radnike (prekriveni i sl.).

Na strojevima sa brzo rotirajućim sječivima (krmni kombajn i dr.) treba postaviti štitičke, radi zaštite radnika koji rade straga ili pored takvog stroja od povreda koje mogu prouzrokovati zahvaćenje kamenje, polomljeni dijelovi sječiva i sl.

član 27.

Ruda prikolice traktora mora biti izvedena tako da se prikopavanje odnosno otkopavanje prikolice može vršiti lako i bez opasnosti po radnika koji taj posao vrši. Na glavi rude treba da bude izvedeno podesno hvatište za ruku, radi lakog i sigurnog prikopavanja i otkopavanja.

Opruga na glavi rude treba da bude zaštićena limenom oblogom, radi sprečavanja nanošenja povrede radniku koji vrši prikopavanje odnosno otkopavanje prikolice.

Zabranjeno je prikolice sa neispravnim uređajem za prikopavanje prikopavati za traktore.

Na zadnjoj strani prikolice treba, po potrebi, da budu pričvršćene ljestvice sa rukohvatom za sigurno pridržavanje pri penjanju i silaženju sa prikolice.

lan 28.

Pri stacionarnom radu traktora (kao pogonske jedinice), oko pogonskog kaiša mora se postaviti ograda od drveta (lako složiva ograda - škare) ili ograda od razapetih užeta.

Za vrijeme rada pogonskog vratila traktora zabranjeno je skidati odnosno namještati pogonski kaiš na remenicu.

lan 29.

Ako je traktor iz lana 28. ovog pravilnika na gumenim kota ima, mora biti za vrijeme rada sa pogonskim koturom i remenicom uzemljen radi odvo enja stati kog elektriciteta u zemlju. Ako na traktoru nije predvi en priklju ak za uzemljenje, trup traktora treba spojiti metalnom žicom sa zemljom koja se prethodno navlaži vodom.

lan 30.

Pri stacionarnom radu traktora za vrijeme vršidbe ili drugog sli nog poljoprivrednog rada zbog ega postoji opasnost od požara zbog blizine lako zapaljivog proizvoda ili materija, na otvor ispusne cijevi motora traktora treba staviti eli ne ili mjedene mrežice radi spre avanja izlaza iskara i iskrenja, ili na drugi na in otkloniti opasnost od požara.

lan 31.

iš enje pojedinih dijelova strojeva i ure aja (kose, otkida kih valjaka i sl.), kao i rastere ivanje lanaca, remenja i sl., smije se vršiti samo pri isklju enom pogonu odnosnih dijelova. iš enje odnosno rastere ivanje pojedinih dijelova smije se vršiti samo pomo u podesnih naprava.

lan 32.

Priklju na oru a (plug, drlja a, tanjura a, valjak) smiju se pri radu optere ivati samo mrtvim teretom. Vožnja osoba na priklju nim oru ima radi optere enja zabranjena je.

Kod smještaja oru a sa zupcima i sje ivima (pluga, drlja e i dr.) iz stava 1. ovog lana u prostorije za smještaj, zupci odnosno sje iva moraju biti na podesan na in zašti eni (okretanjem prema dolje ili navla enjem štitnika odnosno navlaka).

lan 33.

Za vrijeme kretanja traktora koji vu e plug, zabranjeno je stajati na plugu i ure aju za prikop avanje.

Ako se plug u toku rada mora povremeno istiti, iš enje se smije vršiti samo kad plug stoji. iš enje pluga za vrijeme rada zabranjeno je.

Zabranjeno je namještanje raonika (lemeša) na plugu koji je prikop an za traktor sa upaljenim motorom.

lan 34.

Prije nego što traktor krene, voza se mora uvjeriti da se nitko ne nalazi izme u traktora i priklju nog stroja odnosno prikolice. Polazak traktora voza mora objaviti zvu nim signalom (sirenom, trubom, glasom) ili drugim ugovorenim znakom. Prije nego što zaustavi traktor voza mora dati zvu ni signal ili drugi ugovoreni znak, radi upozorenja osobama koje rade na priklju nom oru u ili sjede u prikolici.

lan 35.

Voza traktora može dopustiti vožnju na priklju nom stroju odnosno ure aju samo ako na njima postoji sjedište ili stajalište.

Vožnja na branicima ili drugim dijelovima traktora odnosno priklju nog stroja zabranjena je.

lan 36.

Za vrijeme vožnje traktora zabranjeno je iskakati odnosno uskakati u traktor, prelaziti sa traktora na priklju no oru e, stajati na napravi za prikop avanje ili tr ati oko traktora.

lan 37.

Zemljište na kome se poljoprivredni rad vrši no u mora biti osvjetljeno tako da se sa traktora i priklju nog oru a može imati jasan pregled u pravcu kretanja traktora i površine zemljišta koja se obra uje.

4. Vršalice

lan 38.

Platforma oko otvora za ulaganje snoplja na vršalici mora biti izra ena od vrstih dasaka koje mogu sigurno izdržati teret osoba i materijala. Platforma mora imati ogradu visoku najmanje 30 cm i izvedenu tako da se njene strane mogu otvarati na preklop.

Ako gornja konstrukcija vršalice služi kao platforma za ulaganje snoplja, ona mora ispunjavati uvjete iz stava 1. ovog lana.

Površina poda platforme treba da bude izvedena tako da spre ava klizanje po rasutom zrnju.

Poklopci na otvorima za ulaganje snoplja, izvedeni u ravnini platforme, moraju biti izra eni tako da mogu izdržati teret osoba i materijala.

lan 39.

Svi pokretni dijelovi vršalice (remenice i remenje i drugi rotiraju i djelovi) koji se nalaze na visini do 2 m od tla, moraju se sa svoje vanjske strane zaštititi na podesan na in (oklopom, ži anom mrežom, ogradom i sl.).

Na vršalicama na kojima ne postoje ugra ene ograde za zaštitu dijelova iz stava 1. ovog lana, korisnik vršalice mora takve ograde postaviti prije po etka rada vršalice.

lan 40.

Radno mjesto sa koga se vrši ulaganje snoplja u otvor vršalice mora biti na podesan na in osigurano tako da spre ava upadanje radnika odnosno zahva anje dijelova tijela radnika pri ulaganju snopova u otvor ili bubanj.

lan 41.

Zaštitna kapa na otvoru za ulaganje snoplja i druge zaštitne kape na mehani kim dijelovima vršalice, koje su smještene iznad platforme vršalice, moraju biti dobro pri vrš ene i podešene za lako i brzo skidanje.

lan 42.

Radni dijelovi vršalice (bubanj, valjci za uvla enje, ure aji za samouvla enje) moraju biti izvedeni tako da je isklju ena mogu nost povre ivanja ulaga a (hranioca) odnosno drugih radnika koji na platformi rade ili se po njoj kre u.

lan 43.

Ure aji za reguliranje rada ventilatora (puhaljke) i ure aj za reguliranje brzine kretanja dijelova smještenih u unutrašnjosti vršalice, moraju biti na vršalici postavljeni tako da se njima može lako i bez opasnosti rukovati.

lan 44.

Žljebovi za dopremanje snoplja na platformu vršalice smiju se upotrebljavati samo ako je odgovaraju im mjerama zaštite onemogu eno upadanje radnika u otvor za ulaganje snoplja.

lan 45.

Za penjanje na platformu odnosno za silaženje sa platforme vršalice moraju se upotrebljavati sigurne ljestve koje su na donjem kraju snabdjevene šiljkom odnosno podesnom papu om ili su na gornjem kraju snabdjevene metalnim kukama.

Bo ne strane ljestve moraju biti iznad nivoa platforme vršalice za 75 cm, ako na vršalici ne postoji ugra en poseban rukohvat za pridržavanje.

Ako su ljestve pri vrš ene za vršalicu, pre ke ljestava moraju biti od vršalice udaljene najmanje 16 cm.

Ljestve odnosno kuke na ljestvama iz stava 1. ovog lana ne smiju se postavljati u blizini rotiraju ih dijelova vršalice.

lan 46.

Prije po etka rada sve zaposlene osobe moraju zauzeti svoja radna mjesta na vršalici. Po etak i završetak rada pogonskog stroja mora se objaviti unaprijed ugovorenim zvu nim signalom.

Podmazivanje ležišta i namještanje spalih kaiševa za vrijeme rada pogonskog stroja i vršalice, zabranjeno je.

lan 47.

Osobe zaposlene na odnošenju sitne i krupne pljeve (pljevvari, slamaroši) moraju biti snabdjevene sredstvima za zaštitu dišnih organa od prašine (respiratorima i sl.) i sredstvima za zaštitu o iju (zaštitnim nao arima i sl.).

Ulaga i njegov pomo nik moraju za vrijeme rada biti snabdjeveni sredstvima za zaštitu o iju (zaštitnim nao arima, štitnicima za o i i sl.). Ako su osobe koje rade na vršalici izložene sun anim zrakama, one moraju biti snabdjevene sredstvima za zaštitu od sun anice (slanim šeširima i sl.).

Sve osobe koje rade na vršalici moraju nositi zaštitnu odje u (radnu odje u), a žene moraju nositi i hla e.

lan 48.

Na mjestu na kome se obavlja vršidba zabranjeno je pušenje i upotreba otvorenog plamena. Pušenje, upotreba otvorenog plamena i sli no, dopušteno je samo na udaljenosti od najmanje 50 m od mjesta na kome se obavlja vršidba, i to u pravcu duhanja vjetra.

lan 49.

Na mjestu na kome se obavlja vršidba mora se nalaziti u pripravnosti ru na prijenosna pumpa za gašenje požara na vršalici odnosno aparat za gašenje požara u za etku.

Pumpa iz stava 1. ovog lana mora biti snabdjevena crijevom dužine najmanje 2 m i mora uvijek biti napunjena vodom.

Pored vršalice mora se nalaziti sud sa najmanje 200 l vode, dva kabla i dvije motke sa aklijama dužine najmanje 5 m.

lan 50.

Za vrijeme vršidbe zabranjeno je uživati alkoholna pi a.

Osobe u pijanom stanju moraju se odmah odstraniti sa mjesta na kome se obavlja vršidba.

lan 51.

Osobe koje su sklone ili boluju od nesvjestice, padavice, gr eva miši a, vrtoglavice, nagluhosti, kratkovidnosti i sli nih zdravstvenih nedostataka, ne smiju se zapošljavati na vršalici.

lan 52.

Ako se vršidba obavlja no u, sva radna mjesta moraju biti dobro osvijetljena.

Zabranjeno je upotrebljavati svjetiljke sa otvorenim plamenom.

5. Ure aji za baliranje sijena i slame

lan 53.

Ure aji za baliranje sijena i slame moraju biti izra eni tako da se njima može rukovati bez opasnosti od udara ru ne poluge ili od upadanja u lijevak (otvor) na ure aju za doturanje sijena ili slame odnosno u prostor rada klipa.

Radi otklanjanja takvih opasnosti, ure aj za baliranje sijena i slame mora imati jak poklopac vrsto spojen tako da se ne može skidati. Poklopac može biti izra en na preklop ali tako da njegov dio iznad lijevka (otvora) sa strane sa koje ulazi sijeno ili slama ne smije biti na preklop.

Poklopac iz stava 2. ovog lana mora da ispunjava slijede e uvjete:

- 1) da prelazi bo ne strane lijevka najmanje za 10 cm na mehanizmu za doturanje sijena ili slame i ru ne poluge;
- 2) da eventualni otvori na njemu nisu širi od 5 cm;
- 3) da razmak izme u njega i gornjih rubova strana lijevka (otvora) bude tolik da se može nesmetano ubacivati usitnjeno sijeno i slama.

lan 54.

Radi osiguranja osoba od zahva anja mehanizmom za uvla enje sijena ili slame u lijevak (otvor) ili za vezivanje, ure aji za baliranje sijena ili slame moraju ispunjavati i slijede e uvjete:

- 1) da se gornji rubovi strane lijevka nalaze najmanje na 30 cm iznad mehanizma za doturanje ili za uvla enje sijena odnosno slame u lijevak;
- 2) da je otvor za ubacivanje usitnjenog sijena ili slame u lijevak snabdjeven podesnim poklopcem, ako bo ne strane lijevka ne omogu uju uvid u rad mehanizma za uvla enje sijena odnosno slame u lijevak;
- 3) da se mehanizam za unošenje, vezivanje i izbacivanje bala nalazi unutar ograde (oklopa) koja omogu ava uvid u rad mehanizma. Ograda se mora lako otvarati i u toku rada se ne smije skidati, a u zatvorenom stanju mora da je sigurno poduprta. Otvori na ogradi ne smiju biti širi od 3 cm;
- 4) da mehanizam za baliranje ima na podesnom i bezopasnom mjestu ure aj za uklju ivanje odnosno isklju ivanje pogona koji je sa ogradom funkcionalno povezan tako da se mehanizam ne može staviti u pogon dok je ograda otvorena;
- 5) da su igle za prošivanje bala lako pristupa ne za udijevanje, a pokretni dijelovi mehanizma u blizini igala da su pokriveni zaštitnim oklopom;
- 6) da je svaka igla za prošivanje bala po cijelom potezu svog hoda s jedne strane oklopljena odgovaraju im štitnikom. Ako je kod mirovanja igle razmak izme u vrha igle i kanala ve i od 2 cm, igla mora da je i sa druge strane odgovaraju im štitnikom oklopljena tako da ostavlja slobodne ušice igle;

7) da kod preša sa ručnim vezivanjem vrh i hod igle budu najmanje 5 cm udaljeni od drugih pokretnih i nepokretnih dijelova uređaja.

član 55.

Ručke za paljenje motora na uređaju za baliranje sijena ili slame moraju biti smještene tako da osoba koja pali motor bude zaštićena od rotirajućih dijelova motora.

član 56.

Kad se uređaj za baliranje sijena ili slame nalazi u pogonu ne smiju se uvlačiti ruke u lijevak niti se poklopci smiju podizati ili uklanjati.

Za vrijeme rada uređaja za baliranje zabranjeno je stajanje odnosno sjedenje na poklopcima i zaštitnim ogradama ili na drugim zaštitnim napravama.

član 57.

Udijevanje igle i drugi potrebni radovi na uređaju za vezivanje bala smiju se vršiti tek pošto uređaj za baliranje sijena ili slame bude zaustavljen odnosno isključen iz pogona.

Naprave koje sprečavaju ispadanje bala sa vodilice moraju za vrijeme rada biti dobro pri vršenju, a smiju se uklanjati samo za vrijeme mirovanja mehanizma za vezivanje i izbacivanje bala.

član 58.

Popravci odnosno drugi radovi na preši uređaja za baliranje sijena ili slame smiju se vršiti tek pošto se zamašnjak preše na podesan na ino osigura od okretanja. Poslije popravka preše odnosno izvršenih drugih radova na preši, osoba koja vrši paljenje motora ili puštanje motora u pogon mora prethodno provjeriti da li je poluga za puštanje u pogon u položaju mirovanja preše odnosno da li je onemogućeno nekontrolirano kretanje pogonskog uređaja preše.

6. Strojevi za rezanje sijena, slame i druge stočne hrane

član 59.

Strojevi za rezanje sijena, slame i druge stočne hrane (u daljnjem tekstu: sjevalica) moraju biti konstruirani tako da se njima može lako rukovati i u njihovoj blizini vršiti radovi (nošenje i odnošenje materijala i dr.) bez opasnosti od zahvaćanja valjcima za uvlačenje, noževima za rezanje i pogonskim uređajima.

član 60.

Uložnica ispred otvora za ulaganje na sjevalici na motorni pogon mora biti sa svih strana zaštićena punom ogradom. Ograda mora biti duga najmanje 60 cm mjereno od noža, odnosno najmanje 50 cm mjereno od prvog valjka kojim se vrši uvlačenje stočne hrane.

Uložnica ispred otvora za ulaganje, širine do 17 cm, na sje kalici za ru ni pogon može biti zašti ena punom ogradom dužine najmanje 35 cm mjereno od noža, odnosno najmanje 30 cm mjereno od prvog valjka kojim se vrši uvla enje sto ne hrane.

Na sje kalici na ru ni pogon na kojoj ulaga sam okre e kota sa noževima, dovoljno je da uložnica bude zašti ena punom ogradom dužine najmanje 20 cm mjereno kao u stavu 2. ovog lana.

Na mjestu ulaganja sto ne hrane bo ne strane uložnice ne smiju biti iskošene na dužini ve oj od 20 cm, niti to iskošenje smije biti ve e od 1:3.

lan 61.

Sje kalice na motor ili na ru ni pogon moraju imati napravu (polugu i sl.) za sigurno zaustavljanje pogona ure aja za uvla enje.

Na sje kalici sa potisnim valjcima, na kojoj nije potrebno materijal potiskivati rukom, naprava za zaustavljanje pogona ure aja za uvla enje može se nalaziti na mjestu sa koga se vrši ulaganje u otvor sje kalice.

lan 62.

Valjci za uvla enje moraju biti zatvoreni i sa donje strane korita sje kalice.

Pogonski i vode i valjci transportnih traka (lanaca), kao i zup anici transporter sa lancima, moraju biti snabdjeveni štitnicima.

Uložnica sa transportnom trakom mora biti sa obje strane opremljena punim štitnikom do visine najve eg ugiba trake (lanca), ako postoji mogućnost nanošenja povreda zbog zahvata povratnog dijela trake.

lan 63.

Valjci, kotari i krila sa noževima moraju biti sa gornje i donje strane opremljeni (oklopljeni) punim štitnikom.

Gornji dio štitnika mora biti izveden tako da se lako skida ili preklapa radi iš enja, ali da je isklju ena mogućnost da se za vrijeme rada sam pomi e ili podiže.

Najve i dopušteni broj obrtaja valjka, kotura ili krila sa noževima mora biti nazna en na tablici pri vrš enoj na sje kalici.

lan 64.

Ako se isjeckana masa sto ne hrane prenosi pneumatskim putem (ventilatorima ili drugim sli nim ure ajima), otvori za otklanjanje za epljenja u cijevima moraju biti od pokretnih dijelova sje kalice odnosno od ventilatora udaljeni najmanje 50 cm.

Ventilacione cijevi za prenošenje isjeckane mase moraju biti dobro pri vrš ene.

lan 65.

Sje kalice moraju biti, zavisno od velicine, postavljene na stabilne i ravne podove (temelje) a po potrebi i dobro pri vršene da se ne pomiču. Radno mjesto ulagača mora biti na visini koja omogućava nesmetan rad.

lan 66.

Sje kalica se ne smije puštati u rad bez zaštitnih naprava na prenosnicima snage.

Za vrijeme rada sje kalice ne smiju se vršiti nikakvi popravci na kućištu ventilatora, elevatora i drugim dijelovima sje kalice, niti se skidati zaštitne naprave na prenosnicima snage.

Za skidanje i ponovno namještanje noževa ne smiju se upotrebljavati ključevi koji nisu namijenjeni za tu svrhu.

Zamašnjak sje kalice ne smije se preuređivati ili koristiti za remenice.

lan 67.

Za vrijeme rada sje kalice sjeenje stolne hrane na potrebnu dužinu smije se vršiti samo ako na sje kalici postoji uređaj pomoću koga se dužina stolne hrane kod sjeckanja može mijenjati bez opasnosti po ulagača. Osoba koja mijenja dužinu stolne hrane pri sjeckanju mora prethodno upozoriti ulagača na promjenu brzine uvlačenja.

lan 68.

Sje kalice na ručni pogon koje su naknadno rekonstruirane na motorni pogon smiju se upotrebljavati samo ako su na njima osigurane zaštitne mjere predviđene ovim pravilnikom za sje kalice na motorni pogon.

7. Uređaji za usitnjavanje poljoprivrednih proizvoda

lan 69.

Uređaji za usitnjavanje poljoprivrednih proizvoda (mlinovi, preše za grožđe i ostalo voće, strugači za djetelinu, krunilice za kukuruz, drobilice za uljane pogače, rezači repe, strojevi za usitnjavanje krumpira i repe i dr.) moraju biti konstruirani tako da se njima može lako rukovati i u njihovoj blizini vršiti radovi (ulaganje, odnošenje materijala i dr.) bez opasnosti od zahvaćanja pokretnih dijelova uređaja (pužnog vretena, ploče, valjka sa noževima, čekića, mlinskog kamena itd.).

lan 70.

Otvor za ulaganje u uređaj za usitnjavanje poljoprivrednih proizvoda mora imati lijevak koji dopire do pužnog vretena, zubaca noža i sl.

Na ulazu u lijevak drobilice ili mlina sa valjcima, kamenom odnosno pločom, mora biti dobro pri vršena zaštitna naprava (mreža, rešetka) koja sprečava ulazak ruke u uređaj i kroz koju se može zaštititi uređaj bez opasnosti oistiti (štapom i sl.).

Žlijeb za odvođenje usitnjenog poljoprivrednog proizvoda ne smije biti labav u dužini od najmanje 50 cm mjereno od izlaznog otvora na uređaju.

član 71.

Broj obrtaja, a po potrebi i smjer obrtanja uređaja za usitnjavanje poljoprivrednih proizvoda, moraju biti naznačeni na tablici postavljenoj na udaljenom mjestu na uređaju.

Broj obrtaja naznačen na tablici ne smije se prekoračiti.

član 72.

Za vrijeme rada uređaja za usitnjavanje poljoprivrednih proizvoda ne smiju se uvlačiti ruke u kućište uređaja u kome se nalaze i pokretni dijelovi uređaja (mekići i ili kamen, noževi, kidalice, transportne trake, pužni i zupčasti prenosnici i sl.).

Za nabijanje, otcjepljivanje, odstranjivanje ili odbijanje usitnjenih proizvoda moraju se radnicima staviti na raspolaganje odgovarajuća sredstva za rad.

8. Uređaji za navodnjavanje

član 73.

Dijelovi uređaja za navodnjavanje (rezervoari i cjevovodi pod pritiskom, pumpe, prskalice i sl.) moraju biti konstruirani tako da osobe koje njima rukuju ne smiju biti izložene opasnosti po život i zdravlje.

član 74.

Na rezervoaru za navodnjavanje pod pritiskom (hidroforu) mora biti naznačen najveći dopušteni pritisak izražen u Atm i sadržina rezervoara izražena u litrima.

Na pumpi uređaja za navodnjavanje mora biti manometar sa oznakom najvećeg dopuštenog pogonskog pritiska (crvena crta).

Rezervoar iz stava 1. ovog člana mora imati sigurnosni ventil.

član 75.

Osim mjera zaštite predviđenih ovim pravilnikom, na hidrofor se primjenjuju i mjere propisane za sudove pod pritiskom.

član 76.

Dijelovi uređaja za navodnjavanje iz člana 73. ovog pravilnika moraju se prije svake upotrebe pregledati, radi utvrđivanja njihove ispravnosti.

Neispravni dijelovi uređaja ne smiju se koristiti dok se ne otklone kvarovi na njima (pukotine, lom, korozija i sl.).

lan 77.

Za vrijeme rada ure aja za navodnjavanje mora se povremeno provjeravati ispravnost sigurnosnih ure aja (osiguravaju ih ventila, redukcionih ventila, manometara i sl.). Na osiguravaju im i redukcionim ventilima ne smiju se vršiti nikakva preinjenja (dopunsko opterećenje utega, pojačavanje opruga i sl.).

lan 78.

Ako se za stvaranje pritiska u ure aju za navodnjavanje koristi ugljikov dioksid pod pritiskom, boce sa ugljikovim dioksidom moraju se zaštititi od zagrijavanja i zamrzavanja i osigurati od prevrtanja.

Za stvaranje pritiska u ure aju za navodnjavanje ne smije se koristiti kisik pod pritiskom.

lan 79.

Ure aji za navodnjavanje moraju se poslije svake upotrebe isprati čistom vodom.

Poslije isteka vremenskog razdoblja u kome su korišteni, ure aji za navodnjavanje moraju se rastaviti na dijelove i svi dijelovi očistiti, a prije smještaja i konzervirati.

Mjesto određeno za smještaj ure aja za navodnjavanje mora biti zaštićeno od djelovanja vlage, pare, ispara, hladnoće, nagrizajućih materija i mehaničkih oštećenja.

lan 80.

Ure aji za navodnjavanje moraju se upotrebljavati i održavati u ispravnom stanju prema uputstvima proizvođača takvih ure aja.

9. Alati i druga sredstva rada

lan 81.

Poljoprivredni alati sa oštricama, kao što su kose, vile, srpovi, škare, kuke, pile i sl., moraju se pažljivo prenositi, odnosno moraju na prijevoznom sredstvu biti tako složeni da za vrijeme vožnje ne mogu prouzrokovati povrede.

Zabranjeno je alate iz stava 1. ovog člana bacati odnosno dobacivati.

lan 82.

Alati iz člana 81. ovog pravilnika moraju se čuvati u posebnoj prostoriji i odlagati tako da njihove oštrice ne mogu prouzrokovati povrede.

Prije davanja na upotrebu poljoprivrednih alata, mora se provjeriti njihova ispravnost.

lan 83.

Ljestve koje se upotrebljavaju za berbu voća, hmelja i sl., moraju biti iste vrste a njihovi dijelovi međusobno dobro spojeni i u vršeni.

Ako se pri radu stabilnost ljestava ne može osigurati naslanjanjem na drvo ili na drugi stabilan, one se moraju pridržavati.

Pokretne ljestve moraju biti obojene u obojivom bojom ili obilježene posebnim znakom, radi upozorenja na opasnost pri radu s njima.

član 84.

Gajbe, košare, kotarice i druga ambalaža koja se koristi pri berbi ili skladišnom radu mora biti u ispravnom stanju bez polomljenih dasaka, štraka, žica i sl., i mora imati sigurne drške (ručice).

10. Spremnice za stočnu hranu i bazeni za stajsko gnojivo

član 85.

Spremnice za stočnu hranu, kao što su silosi, jame za kuhanu hranu, jame za kiseljenje, podrumi, trapovi i cisterne za napajanje, kao i pokriveni bazeni za stajsko gnojivo, moraju imati otvore za prirodnu ventilaciju ili uređaje za umjetnu ventilaciju.

Silos moraju imati i uređaje za dezinfekciju.

član 86.

Prolazi u spremnicama za stočnu hranu moraju biti ograđeni, radi spremanja upadanja u skladišni prostor.

Pored bazena za stajsko gnojivo preko 50 m³ moraju se odrediti posebna mjesta sa kojih se može bez opasnosti od povreda vršiti ručno odnosno mehaničko pražnjenje bazena.

Svaka spremnica mora imati iste vrste vertikalno ugrađene ljestve za silaženje u skladišni prostor.

Udaljenost između pojedinih mjesta pri vršenju ljestava ne smije biti veća od 2 m. Udaljenost između prvog odnosno posljednjeg mjesta pri vršenju i krajeva ljestava ne smije biti veća od 75 cm.

Ljestve duže od 5 m moraju imati leđnu zaštitu (leđbran) kroz koju se može prolaziti. Leđbran mora biti postavljen na visini od 2 m od poda (tla).

Na ulazu u spremnicu ili u blizini ulaza mora se postaviti ploča sa upozorenjem na opasnost od gušenja.

član 87.

Jame za kuhanu hranu, jame za kiseljenje ili za vrenje, kao i cisterne za napajanje, koje su dublje od 1,3 m ili su postavljene pored prolaza, moraju biti ograđene vrstom punom ogradom visokom najmanje 1 m.

lan 88.

Ako je spremnica iz lana 87. ovog pravilnika ugrađena u podzgradu, ona mora biti prekrivena vrstom pokrivenom, a otvoreno mjesto na pokrivenom određeno za punjenje odnosno pražnjenje mora imati ogradu predviđenu u lanu 87. ovog pravilnika.

lan 89.

Ulaženje i boravak u jami za vrenje, za kiseljenje ili za kuhanu hranu, kao i u bazen za stajsko gnojivo ili u cisternu za napajanje, dopušteno je samo ako se provjeravanjem pomoću odgovarajućih naprava (plinskog indikatora, probne svjetiljke i dr.) utvrdi da se u jami, bazenu odnosno cisterni ne nalazi ugljikov dioksid (CO₂). Ovo provjeravanje se, u pravilu, vrši puštanjem indikatora ili svjetiljke u unutrašnjost jame, bazena odnosno cisterne.

Radnik koji vrši provjeravanje po stavu 1. ovog lana, mora biti vezan za užice i mora biti pod nadzorom druge osobe radi brzog izvlačenja u slučaju gušenja.

Radnik koji poslije završenog vrenja vrši čišćenje i druge slične poslove u jami, bazenu odnosno cisterni iz stava 1. ovog lana, mora biti snabdjeven zaštitnom maskom.

Jama, bazen i cisterna moraju se po ispražnjenju očistiti od ostataka hrane odnosno tekućine, a po potrebi i oprati.

lan 90.

Kod rukovanja sa jetkim materijama za kiseljenje i vrenje stožne hrane mora se postupati na način predviđen uputstvima proizvođača.

lan 91.

Ako je stožna hrana u jami smrznuta po površini, mora se smrznuti sloj hrane odstraniti i tek onda hrana izvlačiti. Zabranjeno je zavlačiti se pod smrznuti sloj odnosno prelaziti preko šupljina smrznutog sloja hrane.

U pokriveni bazen za stajsko gnojivo ne smije se ulaziti prije nego što se odstrane nakupljeni štetni plinovi. Nakupljeni plinovi mogu se odstraniti provjetravanjem duhaljkama ili na drugi način.

Za vrijeme popravka bazena iz stava 2. ovog lana odnosno uređaja za vrenje gnojiva iz takvog bazena, ne smije se upotrebljavati svjetiljka sa otvorenim plamenom niti se smije pušiti.

11. Rad sa mineralnim (umjetnim) gnojivom i sredstvima za zaštitu bilja

lan 92.

Mineralna (umjetna) gnojiva uvaju se, u pravilu, u odgovarajućoj ambalaži (papirnatim ili plastičnim vrećama i sl.), i to u slojevima od najviše 2 m.

Mineralna gnojiva u rasutom stanju uvaju se u posebnom skladišnom prostoru, na podlogama od dasaka koje su od poda skladišta uzdignute za najmanje 15 cm radi provjetravanja.

uvanje gnojiva i primjenjivanje zaštitnih mjera kod rukovanja sa gnojivom vrši se na na na in predvi en uputstvima proizvo a a.

lan 93.

Prijevoz mineralnih (umjetnih) gnojiva u rasutorn stanju (rimfuza) od skladišta do mjesta upotrebe mora se vršiti prijevoznim sredstvima koja su osigurana od prosipanja gnojiva. Ako se prevozi u otvorenim sanducima kamionom odnosno prikolicom, gnojivo se mora pokriti nepropusnim platnom (nepropusnim materijalom).

Prijevoz mineralnih gnojiva koja sadrže primjese otrovnih kemijskih spojeva mora se vršiti u hermeti ki zatvorenim limenim sudovima koji su opremljeni sigurnim ru kama.

lan 94.

Radnici odre eni od strane radne organizacije za rukovanje mineralnim (umjetnim) gnojivima moraju biti pravodobno upoznati sa opasnim svojstvima pojedinih vrsta gnojiva i na inom rukovanja, kao i sa mjerama zaštite koje se pri radu sa gnojivom provode.

lan 95.

Na radu sa mineralnim (umjetnim) gnojivima a naro ito sa gnojivima koja sadrže otrovne kemijske spojeve, ne smiju se raspore ivati radnici sa ispucanom kožom ili otvorenim ranama na licu, rukama i nogama odnosno sa drugim zdravstvenim ošte enjima.

Pri radu sa mineralnim gnojivima, a naro ito pri radu sa kalcijevim cijanamidom, zabranjeno je uživanje alkohola.

lan 96.

Pri radu sa mineralnim (umjetnim) gnojivima radnici moraju biti snabdjeveni osobnim zaštitnim sredstvima odnosno osobnom zaštitnom opremom (gumenim rukavicama, zaštitnim maskama i sl.), zavisno od uvjeta rada i vrste gnojiva.

Pri radu sa kalcijevim cijanamidom radnici moraju nositi potpuno zatvorena odijela. Otkrivene dijelove kože (lice, ruke) treba premazati specijalnom maš u.

lan 97.

Mineralna (umjetna) gnojiva ne smiju se rasipati odnosno rasturati po jako vjetrovitom vremenu. Ako se mineralno gnojivo rasipa ili rastura pri slabijem vjetru, rasipanje odnosno rasturanje gnojiva mora se vršiti u pravcu puhanja vjetra.

lan 98.

Kemijska sredstva za zaštitu bilja od bolesti i štetoinja i kemijska sredstva za uništavanje korova i štetnih divlja i (u daljnjem tekstu: kemijska sredstva), opasna odnosno otrovna po zdravlje i život ljudi, moraju se smještati u posebna skladišta ili u poseban skladišni prostor odvojen od drugih prostora u kojima su smješteni materijali a naro ito u kojima je smještena ljudska ili sto na hrana, shodno Pravilniku o uvjetima za proizvodnju, poslovanje, držanje i

promet otrova i o na inu vo enja evidencije o proizvodnji i prometu otrova (“Službeni list”, br. 18/67) i odredbama ovog pravilnika.

Skladišta za kemijska sredstva moraju biti udaljena od objekata za stanovanje.

Plinovita i lako zapaljiva kemijska sredstva moraju se uskladištavati izvan naselja u skladu s postojećim propisima.

lan 99.

Skladište za kemijska sredstva mora imati predprostor. Ulazna vrata skladišta moraju biti vrsta i sa otvaranjem u polje. Vrata skladišta moraju imati bravu ili lokot. Na vratima mora stajati ploča sa natpisom: »Otrov«.

U skladištu za kemijska sredstva moraju se održavati mikro-klimatski uvjeti predviđeni uputstvom proizvođača. Koncentracija štetnih plinova i prašine u prostorijama skladišta ne smije da prelazi granice maksimalno dopuštenih koncentracija (MDK) predviđene postojećim hrvatskim normama.

lan 100.

Pristup u skladište za kemijska sredstva zabranjen je neovlaštenim osobama.

Vrata na skladištu za kemijska sredstva moraju biti zaključana u vrijeme kad se u skladištu ne nalazi skladištar.

U skladištu za kemijska sredstva zabranjeno je spavati, pušiti, piti i jesti. Ovakvoj zabrani, kao i o zabrani iz stava 1. ovog člana, mora se ista i natpis na ploči i na ulazu u skladište ili na vratima skladišta.

lan 101.

Kemijska sredstva moraju u skladištu biti uredno složena po vrstama i moraju biti smještena tako da se lako mogu uzimati sa poda ili sa polica.

Skladištar mora biti upoznat sa štetnim svojstvima svih uskladištenih kemijskih sredstava i kod rukovanja tim sredstvima dužan je strogo se pridržavati uputstava proizvođača kemijskih sredstava i radne organizacije.

lan 102.

Odredbe čl. 98. do 103. ovog pravilnika odnose se i na uskladištenje mineralnih (umjetnih) gnojiva koja sadrže otrovne primjese.

lan 103.

Kemijska sredstva moraju se čuvati u originalnoj ambalaži, na kojoj mora postojati naljepnica (deklaracija) sa podacima u smislu Pravilnika o postupku za izdavanje dozvole za stavljanje u promet sredstava za zaštitu bilja, o načinu pakovanja i deklariranja i o kontroli kvaliteta tih sredstava (“Službeni list”, br. 43/65).

Ako sa ambalaže kod isporuke ili u skladištu nestane naljepnica (deklaracija) ili ona postane nečitljiva, kemijsko sredstvo iz takve ambalaže ne smije se izdavati na upotrebu dok se ne utvrdi njegov sadržaj. Ako se sadržaj kemijskog sredstva ne može utvrditi, takvo sredstvo mora se uništiti.

Kod rukovanja kemijskim sredstvima i kod upotrebe kemijskih sredstava mora se postupati po uputstvima proizvođača kemijskih sredstava.

član 104.

Na uređaje za upotrebu kemijskih sredstava (prskalice, zaprašivače, sudove pod pritiskom, cjevovode, pumpe, atomizere i dr.), kao i pri radu sa takvim uređajima, shodno se se primjenjivati mjere zaštite predviđene odredbama čl. 73. do 80. ovog pravilnika.

Rukovanje kemijskim sredstvima golim rukama zabranjeno je.

član 105.

Poslije svakog punjenja uređaja za upotrebu kemijskih sredstava, mora se ukloniti odnosno obrisati kemijsko sredstvo koje je po njemu proliveno.

Posude u kojima se pripremaju otopine kemijskih sredstava ne smiju se upotrebljavati za druge svrhe.

član 106.

Prskanje, zaprašivanje, orošavanje odnosno zamagljivanje kemijskim sredstvima iz aviona smije se vršiti samo pomoću posebnog uređaja ugrađenog u tu svrhu u avion.

Kemijska sredstva dopremljena na mjesto uzlijetanja aviona (aerodrom i sl.) moraju se smještati na za to određeno mjesto osigurano od pristupa neovlaštenih osoba.

Utovar kemijskih sredstava u avion ne smije vršiti pilot aviona.

Zabranjen je lijet aviona kroz maglu kemijskih sredstava.

Poslije završenog rada sa kemijskim sredstvima mora se zatvoriti ventil na uređaju za upotrebu kemijskih sredstava.

član 107.

Svi pokretni i obrtni dijelovi na strojevima za čišćenje i dezinfekciju sjemena radi zaštite bilja moraju biti osigurani podesnim zaštitnim napravama (oklopima, žilanim mrežama i sl.).

U radnim prostorijama u kojima su smješteni strojevi iz stava 1. ovog člana, koncentracija štetnih plinova i prašine ne smije da prelazi granice maksimalno dopuštenih koncentracija (MDK) predviđene postojećim hrvatskim normama.

član 108.

Sjeme tretirano kemijskim sredstvom mora se unositi u ambalažu direktno iz ure a ja za upotrebu kemijskih sredstava, bez posredstva ru nog rada.

Zabranjena je ru na manipulacija otrovnim kemijskim sredstvima za zaštitu sjemena.

Sjeme zaprašeno živinim preparatom, koje je preostalo od sjetve ili nije upotrebljeno za sjetvu iz bilo kojih razloga ne smije se upotrijebiti za ljudsku ili sto nu hranu niti se smije stavljati u promet.

lan 109.

Pripremanje kemijskih sredstava za upotrebu ne smije se vršiti na temperaturi ve oj od 30°C.

Kemijsko sredstvo treba pripremiti u onoj koli ini koja se može utrošiti u toku radnog dana. Preostalu otopinu kemijskog sredstva treba uništiti ili sa uvati u obilježenoj ambalaži i osigurati od dodira neovlaštenih osoba.

Pripremanje kemijskih sredstava za upotrebu, kao i prosipanje preostale otopine kemijskih sredstava, ne smije se vršiti u blizini bunara i staja ih voda.

lan 110.

Prije upotrebe kemijskih sredstava na ve oj površini zemljišta moraju se poduzeti mjere upozorenja na opasnost trovanja, i to obavještavanjem osoba koje rade na susjednim parcelama, obavještavanjem stanovništva, uklanjanjem stoke, p ela i sl.

Na prilazu površini zemljišta koja je tretirana otrovima mora se ista i natpis: »Zabranjen pristup - Zatrovana površina«, sa nazna enjem datuma tretiranja. Po prestanku opasnosti upozorenje se mora ukloniti.

Zaštitne mjere predvi ene u st. 1. i 2. ovog lana moraju se primjenjivati i kod postavljanja otrovnih mamaca za uništavanje biljnih šteto inja.

lan 111.

Rad sa kemijskim sredstvima ne smije se vršiti pri jakom vjetru.

Prskanje, zaprašivanje, orošavanje odnosno zamagljivanje kemijskim sredstvom pri slabijem vjetru može se izvoditi samo u pravcu puhanja vjetra.

lan 112.

Prazna papirnata ili plasti na ambalaža u kojoj su se nalazila otrovna kemijska sredstva mora se spaliti, a prazna limena ili staklena ambalaža zgnje iti odnosno razviti a potom zakopati. Uništavanje odnosno zakopavanje ambalaže ne smije se vršiti u blizini bunara i staja ih voda.

Prazna ambalaža koja se vra a proizvo a u uva se do otpreme u skladištu za kemijska sredstva. Pakovanje i otpremanje takve ambalaže mora se vršiti prema uputstvu proizvo a a.

lan 113.

Odgovorna osoba koja rukovodi poslovima upotrebe kemijskih sredstava dužna je upoznati radnike sa svojstvima kemijskih sredstava, sa na inom rukovanja i sa mjerama zaštite, kao i upozoriti na opasnost u slu aju nepravilnog rukovanja.

lan 114.

Osobe koje rade sa kemijskim sredstvima (kod upotrebe) moraju biti za vrijeme rada snabdjevene osobnim zaštitnim sredstvima zavisno od vrste poslova i štetnog djelovanja kemijskog sredstva, i to:

- 1) za poslove otvaranja posuda, za razrje ivanje, miješanje ili pretapanje i presipavanje - gumenim rukavicama, gumenim izmama, respiratorom odnosno štitnikom za lice, kombinezonom i gumenom prega om odnosno nepropusnim ogrta em;
- 2) za poslove primjenjivanja kemijskih sredstava u staklenim baš ama, osim aerosola ili generatora za zadimljavanje - gumenim rukavicama, gumenim izmama, kapulja om, respiratorom odnosno štitnikom za lice, kombinezonom ili nepropusnim ogrta em;
- 3) za poslove primjenjivanja aerosola u zatvorenom prostoru - kombinezonom, kapulja om, gumenim rukavicama i respiratorom;
- 4) za rad u hmeljarnici tretiranoj kemijskim sredstvom do 8 dana - gumenim rukavicama;
- 5) za poslove ozna avanja tla radi prskanja iz aviona - kombinezonom, gumenim rukavicama, gumenim izmama, gumenom prega om, respiratorom odnosno štitnikom za lice.

lan 115.

Rukavice moraju se kod upotrebe navu i preko krajeva rukava zaštitnog odijela. Kod upotrebe gumenih izama nogavice zaštitnog odijela moraju se navu i preko sara izama.

Poslije završetka rada rukavice i izme moraju se sapunom oprati u istoj vodi.

lan 116.

Radnicima koji rukuju kemijskim sredstvima mora se svakog dana osigurati isto zaštitno odijelo. Ako se pri radu znatnije zaga uje odje a prolijevanjem otopine kemijskog sredstva, mora se radnicima osigurati i rezervno zaštitno odijelo.

Kombinezoni i kapulja e moraju se poslije svake upotrebe od najviše 6 radnih dana zamijeniti istim.

lan 117.

Ošte ena osobna zaštitna sredstva (rasparana, poderana, probušena i sl.) moraju se odmah zamijeniti novim.

Upotreba ošte enih osobnih zaštitnih sredstava zabranjena je.

lan 118.

Radnici treba u toku rada eš e da ispiraju usta odgovaraju im sredstvima za dezinfekciju, a obavezno prije jela, pi a i pušenja.

Izložene dijelove tijela treba eš e prati istom vodom i sapunom. Dio tijela na koji je proliveno kemijsko sredstvo ili koji je poprskan kemijskim sredstvom, mora se odmah oprati istom vodom i sapunom.

Za vrijeme rada sa kemijskim sredstvima ne smije se pušiti niti jesti.

lan 119.

Rad sa veoma otrovnim kemijskim sredstvima ne smije trajati duže od 6 sati u toku dana, i mora se izvoditi u dva dijela.

Rad sa manje otrovnim kemijskim sredstvima ne smije trajati duže od 7 sati u toku dana.

lan 120.

Na rad sa otrovnim kemijskim sredstvima ne smiju se raspore ivati radnici koji nisu prethodno podvrgnuti specijalisti kom lije ni kom pregledu.

Radnici koji rade sa otrovnim kemijskim sredstvima moraju se u toku tog rada jedanput mjese no podvr i specijalisti kom lije ni kom pregledu.

Osobe mla e od 18 godina, kao i žene, ne smiju se raspore ivati na rad sa kemijskim sredstvima.

lan 121.

Radnicima sa otvorenim ranama (opekotinama, ozljedama, ekcemima, svježim žuljevima i sl.), kao i radnicima u napitom stanju, ne smije se dopustiti rad sa kemijskim sredstvima.

Radnik koji u toku rada sa kemijskim sredstvima osjeti tegobe (slabost, glavobolju i sl.), mora se odmah uputiti na lije ni ki pregled.

lan 122.

Ako se kemijska sredstva primjenjuju na mjestima udaljenim od naselja, mora se osigurati teku a voda i sapun za pranje radnika u toku rada, alkalna sredstva za ispiranje i neophodni antidoti.

Za radnike koji rade sa kemijskim sredstvima moraju se osigurati i kupaonice sa toplom i hladnom vodom.

Istodobno odnosno zajedni ko kupanje radnika koji rade sa kemijskim sredstvima i ostalih radnika zabranjeno je.

lan 123.

Za smještaj radne odjeće i obuće kao i ostalih osobnih zaštitnih sredstava radnika koji rade sa kemijskim sredstvima, moraju se osigurati posebne prostorije.

12. Rad u stojarstvu, ribarstvu i poljoprivredu

Član 124.

Stajске prostorije (staje) u kojima se drži stoka treba da budu dovoljno prostrane, svijetle, provjetravane, suhe, umjereno tople i izgrađene tako da se u njima može lako održavati ista.

Pod stajске prostorije mora biti od materijala koji sprečava klizanje i ne upija mokraću. Nagib poda treba da bude podesan tako da mokraća lako i brzo otječe u kanalizaciju.

Visina stajске prostorije mora biti u omjeru sa dužinom i širinom prostorije da bi se osigurala dovoljna količina zraka. Strop prostorije treba da bude od materijala koji osigurava termičku izolaciju.

Ispusti za stoku i za uskladištenje stočne hrane moraju biti u blizini stajске prostorije i s njom treba da budu povezani popločanim putovima.

Neposredno uz stajске prostorije treba da se nalaze sanitarni uređaji i prostorije za smještaj radnika.

Član 125.

Unutrašnjost stajskih prostorija mora se dobro provjetravati prirodnim ili umjetnim putem (kroz krovne ventilacione kanale ili otvore na zidovima i sl.).

Razbijena okna prozora ili svjetlarnika na stajskoj prostoriji moraju se odmah zastakliti.

Član 126.

Stajska prostorija mora da ima poseban prolaz za dopremanje stočne hrane i poseban prolaz za radnike, iznošenje smeća i unutrašnji transport.

U stajskoj prostoriji u kojoj se dužbovni zidova nalaze korita (valovi) za hranjenje stoke, mora se ostaviti dovoljno slobodnog prostora za vršenje poslova i za kretanje radnika.

Član 127.

U hodnicima i ostalim prolaznim mjestima stajске prostorije ne smiju se ostavljati lopate, vile i druga sredstva rada.

Okolo radnih mjesta u staji mora biti dovoljno slobodnog prostora i takva mjesta ne smiju biti zakrivena.

Član 128.

Za svaku vrstu stoke moraju se u stajskoj prostoriji izgraditi odvojeni prostori odnosno boksovi.

Boksovi za zlo udnu stoku moraju biti izgrađeni od vrstog materijala. Prilaz hranilištu (koritu, valovu, jaslama) za zlo udnu stoku mora se nalaziti izvan boksa.

Na prilazu boksovima za zlo udnu stoku mora biti istaknut natpis: »Pazi, grize i udara«.

Boksovi za bikove moraju sa jedne strane imati vrst (oja an) zid.

lan 129.

Bikovi od 12 do 14 mjeseci starosti, koji su određeni za rasplod, moraju imati nosne alke.

U boksu staje bik mora biti vezan jakim okovratnim lancem ili remenima za zid staje, i to tako da udaljenost glave vezanog bika od zida pri nategnutom lancu odnosno remenu ne bude manja od 50 cm.

Radnik koji timari bika smije u i u boks samo ako je bik vezan.

Ograda u kome se bikovi slobodno kreću mora biti napravljena od vrstog i trajnog materijala (željeznih cijevi, armiranog betona i sl.).

lan 130.

Bik se mora voditi pomoću lanca ili užeta pri vršenog za ular. Bik koji ima nosnu alku mora se voditi pomoću bolne palice. Bik stariji od 12 mjeseci koji još nema nosnu alku, smije se voditi samo ako su mu prethodno oči zasjenjene.

lan 131.

Za vrijeme ispaše bik mora biti sigurno i vrsto privezan za gvozdeni kolac ili drugi vrsti predmet.

Ako se muža krava vrši na ispaši ili na slobodnom prostoru, bikovi se moraju udaljiti iz stada odnosno od mjesta na kome se vrši muža krava i vrsto vezati ili zatvoriti u odvojeni prostor.

lan 132.

Radnik zaposlen u staji mora biti dobro upoznat sa cjelokupnim procesom rada na svom radnom mjestu s obzirom da sigurnost rada zavisi od vrste stoke i spola, vrste uzgoja, na čija držanja stoke, određeno fiziološkog stanja u kome se stoka nalazi, vrste posla, kao i čuđi stoke i odnosa ovjeka prema stoci.

lan 133.

Pri ulaženju u boks u kome se nalazi stoka, radnik se mora pravodobno oglasiti.

lan 134.

Ular, lanac ili uzde za koje se stoka vodi moraju se u ruci držati tako da se u slučaju opasnosti mogu lako ispustiti (otvaranjem šake). Ular se ne smije držati obavijen oko ruku, tijela i sl.

lan 135.

Sa stokom se ne smije strogo postupati niti se ona smije dražiti.

Kad se izvodi ili kad je upregnuta, stoka koja ujeta mora nositi brnjicu.

Jašiti stoku u vodi za vrijeme kupanja odnosno pranja smije samo osoba koja zna dobro plivati.

lan 136.

Oplošavanje krupne stoke mora se vršiti samo u za to određenom i ograničenom prostoru. Za vrijeme oplošavanja krupne stoke, ne smije se ulaziti u ograničeni prostor. Pridržavanje ženke ili mužjaka smije se vršiti samo sa vanjske strane ograničenog prostora odnosno ograde.

lan 137.

Stoka oboljela od zarazne bolesti ili za koju se sumnja da je oboljela mora se držati u posebnim prostorijama. Takve prostorije ne smiju biti u neposrednoj blizini prostorija u kojima je smještena zdrava stoka odnosno ne smiju biti neposredno povezane s tim prostorijama.

Ulaz u prostoriju iz stava 1. ovog člana dopušten je samo osobama određenim za rad sa bolesnom stokom i veterinarskom osoblju. Osobe koje rade sa bolesnom stokom ne smiju ulaziti u prostorije u kojima je smještena zdrava stoka.

U prostorijama iz stava 1. ovog člana moraju se nalaziti uređaji za pranje ruku i sredstva za dezinfekciju. Na izlazima iz takvih prostorija moraju se nalaziti sredstva za dezinfekciju obuće. Osobna zaštitna sredstva, oprema za rad i drugi pribor ne smiju se bez prethodne dezinfekcije iznositi iz takvih prostorija.

Na svim ulazima prostorije iz stava 1. ovog člana moraju se ista i natpisi sa uloživim upozorenjima o vrsti bolesti odnosno zarazi, o zabrani ulaznja i osnovnim mjerama opreznosti.

lan 138.

Za rad sa stokom oboljelom od zarazne bolesti, kao i za rad na prisilnom klanju stoke, uništavanju odnosno ukopavanju ili prijevozu stoke uginule od zaraznih bolesti, mogu se zapošljavati samo zdrave osobe koje moraju prethodno biti upoznate sa opasnostima koje prijete od pojedinih zaraznih bolesti.

Poslovi iz stava 1. ovog člana moraju se vršiti po uputstvima veterinarskog stručnjaka.

Neposredno po završetku rada sa stokom oboljelom od zaraznih bolesti odnosno neposredno poslije prisilnog klanja, uništavanja, ukopavanja ili prijevoza stoke uginule od zaraznih bolesti, moraju se ruke oprati i dezinficirati.

Osobe koje imaju otvorene rane ili ispućanu kožu na rukama ne smiju se raspoređivati na rad iz stava 1. ovog člana.

Ako osoba koja je dolazila u dodir sa stokom oboljelom ili uginulom od zaraznih bolesti osjeti na koži svrab, bolove ili druge tegobe, mora se odmah uputiti na liječnički pregled.

lan 139.

Radnici zaposleni na radu u sto arstvu moraju biti snabdjeveni zaštitnom odje om i obu om, i to: zaštitnim odijelom ili kombinezonom, prega om, rukavicama i gumenim izmama. Žene moraju biti snabdjevene i maramama.

Radnici zaposleni na muži krava i u manipulaciji sa mlijekom moraju imati posebnu zaštitnu odje u koja se ne smije nositi pri vršenju drugih poslova u sto arstvu.

lan 140.

Pri gnojenju ribnjaka mineralnim (umjetnim) gnojivom primjenjuju se mjere zaštite predvi ene u l. 92. do 97. ovog pravilnika.

lan 141.

Za zaštitu od vlage, hladno e, atmosferskih oborina, insekata i od drugih nepovoljnih uvjeta pri radu u ribarstvu, radnici moraju biti snabdjeveni osobnim zaštitnim sredstvima odnosno osobnom zaštitnom opremom (bundom, kišnom kabanicom, gumenim izmama, rukavicama i dr.).

lan 142.

Košnice sa p elama moraju se postavljati na mjestima koja su najmanje 2 m udaljena od prolaza, putova i sl. Ako se u ekonomskom dvorištu radne organizacije košnice ne mogu postaviti na mjestima sa navedenom udaljenoš u od putova ili prolaza, mora se postaviti ograda (paravan) visoka do 2 m tako da se let p ela usmjerava iznad glava prolaznika.

lan 143.

Pri radu sa p elama (hvatanje odnosno prihva anje rojeva, rad oko košnica, vrcanje meda i sl.) treba obazrivo postupati a, po potrebi, koristiti i zaštitne maske i rukavice.

lan 144.

Zagrijevanje odnosno topljenje voska smije se vršiti samo u za to odre enim posudama i ure ajima i uz poduzimanje mjera zaštite od požara.

Punjenje otvorenih posuda za zagrijevanje odnosno topljenje voska preko oznake obilježene na posudi zabranjeno je.

13. Transport u poljoprivredi

lan 145.

Za utovar i istovar stoke treba da postoje posebni koridori, ograne rampe sa vrstim svodovima i sigurna transportna sredstva.

Na transport motornim vozilima (traktorom, traktorskom prikolicom, kamionom i dr.) u poljoprivredi, a posebno na transport motornim vozilima u krugu ekonomskog dvorišta radne

organizacije, primjenjuju se mjere zaštite predviđene Pravilnikom o zaštiti na radu pri održavanju motornih vozila i prijevozu motornim vozilima ("Službeni list", br. 55/65) i Pravilnikom o zaštiti na radu pri utovaru tereta u teretna motorna vozila i istovaru tereta iz takvih vozila ("Službeni list", br. 17/66), ako ovim pravilnikom nije drukčije određeno.

III. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 146.

Postoje i poljoprivredni strojevi, sredstva i uređaji koji se koriste pri vršenju poljoprivrednih radova moraju se uskladiti sa mjerama i normativima zaštite koji su propisani ovim pravilnikom u roku od 3 godine od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Ako provedenje mjera i normativa zaštite koji su propisani ovim pravilnikom zahtijeva veća ili posebna investiciona ulaganja (rekonstrukcije strojeva, sredstava, uređaja i poljoprivrednih i građevinskih objekata), postupiti će se u smislu člana 114. Osnovnog zakona o zaštiti na radu.

Član 147.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje važiti Pravilnik o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu s poljoprivrednim strojevima ("Službeni list", br. 54/47).

Član 148.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu".